

Hronika / Chronik

Izvještaj o radu Centra za balkanološka ispitivanja u 2024. godini

Tokom 2024. godine, Centar za balkanološka ispitivanja ANUBiH obavljao je svoju aktivnost shodno aktuelnim mogućnostima, uz maksimalno angažovanje direktora Centra dopisnog člana ANUBiH Blagoja Govedarice i saradnice Sabine Vejzagić i uz podršku saradnika Centra i matične Akademije. Najobimniji zadatak je bilo blagovremeno pribavljanje priloga za aktuelnu svesku časopisa *Godišnjak/Jahrbuch* (broj 53 za 2024. godinu), redaktorska obrada tih priloga i priprema za štampu kompletnog broja. To je i ovoga puta uspješno obavljeno zahvaljujući finansijskoj podršci Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Bosne i Hercegovine, Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo te Fondacije za izdavaštvo Federalnog ministarstva kulture i sporta Bosne i Hercegovine. Sveska sadrži priloge naučnika iz Ukrajine, Moldavije, Austrije, Njemačke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Objavljeno je ukupno deset naučnih i stručnih radova, tri prikaza, jedan tekst *In memoriam* te hronika Centra za 2024. godinu. Radovi se odnose na prahistoriju, klasičnu antiku, srednji vijek i lingvistiku.

Uz ažurno izdavanje časopisa, Centar je u okviru edicije Vanserijska izdanja objavio i monografiju prof. dr. Adnana Kaljanca pod naslovom *U stranoj zemlji – Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini*. Urednik monografije je Blagoje Govedarica, a u njoj su izneseni brojni autentični dokumenti iz Truhelkine lične zaostavštine, kao i kritička analiza početaka arheološke nauke u Bosni i Hercegovini. Navedena monografija, kao i aktuelna sveska časopisa *Godišnjak/Jahrbuch* (broj 52/2023) promovisani su 2. oktobra 2024. godine u prostorijama ANUBiH. Promociju je moderirao direktor Centra dopisni član Blagoje Govedarica, a promotori su bili članovi Centra prof. dr. Lejla Nakaš (za časopis) i prof. dr. Adnan Busuladžić (za monografiju). Promociji koju je otvorio akademik Mirko Pejanović (potpredsjednik ANUBiH), prisustvovao je veliki broj članova i saradnika ANUBiH, brojni saradnici srodnih institucija i drugi ljubitelji nauke.

U okviru projekta digitalizacije kartoteke *Grobovi prastanovnika sjeverozapadnog Balkana* radilo se na otklanjanju tehničkih i drugih nedostataka koji su došli do izražaja tokom eksperimentalnog puštanja ove kartoteke u elektronski optičaj. Uz neke tehničke propuste, koji su već dobrim dijelom ispravljani, pokazalo se da je neophodno i ažuriranje, odnosno aktuelizacija arheoloških parametara kartoteke, što se prije svega odnosi na tipologiju grobnih nalaza i na sisteme apsolutne i relativne hronologije. Radi se o obimnim zahvatima za koje je potrebno dugoročno angažovanje odgovarajućeg saradnika. Vanjska saradnica Centra za balkanološka ispitivanja Melita Halilović, BA, koja je već osposobljena da obavlja ove zahtjevne poslove, izrazila je spremnost da se prihvati tih zadataka. Nadamo se da će naš Centar, uz pomoć matične Akademije i državnih fondova, osigurati potrebna sredstva za nastavak i dovršenje rada na ovom veoma važnom i perspektivnom projektu.

Početkom oktobra 2024. godine Centar je posjetila prof. dr. Elke Kaiser iz Instituta za prahistorijsku arheologiju Slobodnog univerziteta u Berlinu. Cilj posjete bio je nastavak arheoloških iskopavanja na gradini Klisura u Kadića brdu (Glasinac) koja su prekinuta 1992. godine. U planirani istraživački projekt uključeni su Centar za balkanološka ispitivanja, Institut za prahistorijsku arheologiju iz Berlina, kao i Institut za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Ukoliko se na vrijeme obave potrebne organizacione pripreme, trebalo bi da ova istraživanja otpočnu 2025. godine.

Za 2025. godinu Centar je planirao organizovanje međunarodne naučne konferencije pod radnim nazivom *Zaštita baštine Bosne i Hercegovine*. Do sada je u tu svrhu prikupljeno oko 6.000 KM, dok je za realizaciju konferencije potrebno još najmanje 5.000 KM. Osim Konferencije, planirano je i izdavanje narednog broja časopisa *Godišnjak/Jahrbuch*, kao i objava treće monografije iz okvira trilogije prof. dr. Adnana Kaljanca koja je posvećena počecima arheološke nauke u Bosni i Hercegovini. Ova završna knjiga nosiće naslov *Vejsil Ćurčić, prvi bosanskohercegovački arheolog*.

Na kraju treba reći da je polovinom 2024. godine Centar ostao bez saradnice Sabine Vejzagić, MA, čiji je radni ugovor jednostrano izmijenjen, tako da je prešla u Službu izdavačke djelatnosti ANUBiH. Time je po prvi put od osnivanja Centra 1963. godine ova institucija ostala bez stručnih i administrativnih saradnika. Nadamo se da će Centar za balkanološka ispitivanja ipak i dalje imati neophodnu radnu podršku, u suprotnom će dalja aktivnost ove najstarije naučne jedinice ANUBiH biti ozbiljno dovedena u pitanje.

Sabina Vejzagić